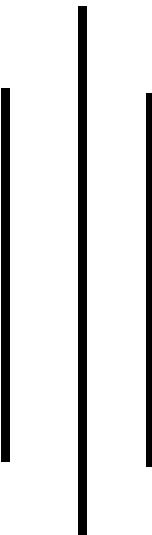

लैंगिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) नियमावली, २०७७

गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति

२०७७/०७/२७

माण्डवी गाउँपालिका

प्यूठान जिल्ला

लुम्बिनी प्रदेश

लैंगिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) नियमावली, २०७७

प्रमाणीकरण मिति : २०७७/०७/२७

लैंगिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०७६ को दफा ३ ख ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी माण्डवी गाउपालिकाले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरुको नाम लैंगिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) नियमावली, २०७७ रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-

(क) स्थानीय तह “ भन्नाले गाउपालिका वा नगरपालिका सम्झनु पर्छ,

(ख) “कार्यालय” भन्नाले माण्डवी गाउ कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्छ ।

(ग) “कोष” भन्नाले नियम ३ बमोजिमको लैंगिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्छ ।

(घ) “पीडित” भन्नाले लैंगिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “मन्त्रालय” भन्नाले महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(च) “स्थानीय तत्काल राहत तथा उद्धार समिति” भन्नाले नियम ११ बमोजिमको स्थानीय तहमा गठन हुने “स्थानीय तत्काल राहत तथा उद्धार समिति” सम्झनु पर्छ ।

(छ) “लैंगिक हिंसा” भन्नाले कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्घटनाहार, सामाजिक कुरीतिजन्य व्यवहार लगायत लैंगिक आधारमा हुने हिंसा सम्झनु पर्छ ।

(ज) “सञ्चालक समिति” भन्नाले नियम ६ बमोजिमको कोष सञ्चालक समिति सम्झनु पर्छ ।

३. स्थानीय लैंगिक हिंसा निवारण कोषको स्थापना

(१) माण्डवी गाउपालिकाले स्थानीय लैंगिक हिंसा निवारण कोष नामको एक कोष स्थापना गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कोषमा रहेको रकम गाउपालिकाले नियम ५ को उपनियम (१) बमोजिमको कामको लागि मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको कोषको उपयोग, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन यही कानून बमोजिम हुनेछ ।

(४) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहनेछन् :-

(क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) विदेशी व्यक्ति, अन्तर्राष्ट्रीय संघ संस्था वा सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ग) स्वदेशी व्यक्ति वा संघ वा संस्थाबाट प्राप्त रकम,

(घ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(ङ) गाउपालिकाबाट प्राप्त रकम ।

५. कोषको उपयोग : (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि पीडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ :-

- (क) तत्काल उद्धार गर्ने,
 (ख) औषधि उपचार गर्ने,
 (ख१) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
 (ग) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श प्रदान गर्ने,
 (घ) कुनै व्यवसाय वा स्वरोजगारको लागि व्यवसाय स्थापना खर्च अनुदानको रूपमा प्रदान गर्ने,
 (ङ) पुनर्स्थापना गराउन,
 (ङ१) लैंगिक हिंसा र यौनजन्य दुर्व्यवहारको कसूरवाट पिडितले प्रचलित कानून बमोजिम कसूरदारवाट प्राप्त गर्नुपर्ने क्षतिपूर्ति त्यस्तो कसूरदारको कुनै सम्पत्ति नभएको कारणवाट प्राप्त गर्न नसक्ने देखिई अदालतको आदेश बमोजिमको रकम पिडितलाई क्षतिपूर्ति स्वरूप भराउन लेखी आएमा ,
 (च) पीडितको लागि सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य काममा ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक समितिले लैंगिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैंगिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने : (१) कोषको रकम नियम ५ मा लेखिए बाहेकको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक समितिको सचिवालय तथा बैठक सञ्चालन गर्न लाग्ने खर्चको लागि कोषको रकम उपयोग गर्न सकिनेछ ।

७. सञ्चालक समितिको गठन : (१) कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने काम समेतको लागि एक कोष सञ्चालक समिति रहनेछ ।

(२) सञ्चालक समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) उपाध्यक्ष , माण्डवी गाउपालिका	अध्यक्ष
(ख) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य
(ग) सामाजिक विकास समिति संयोजक	सदस्य
(घ) स्वास्थ्य शाखा संयोजक	सदस्य
(ङ)शिक्षा शाखा संयोजक	सदस्य
(च)लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संस्थाहरु मध्येवाट सञ्चालक समितिले तोकेको संस्थाको प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
(छ)महिला तथा बालबालिका शाखा संयोजक	सदस्य सचिव
(३) उपनियम (२) को खण्ड (च) बमोजिमको सदस्यको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।	
(४) सञ्चालक समितिको सचिवालय गाउ कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।	

८. सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) लैंगिक हिंसा निवारणको सम्बन्धमा संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबाट स्विकृति नीति, योजना तथा कार्यक्रमको लागि कोषको रकम प्रयोग गर्ने,
 (ख) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन स्थानीय लैंगिक हिंसा निवारण कोषमा रकम निकासा गर्ने,
 (ग) स्थानीय लैंगिक हिंसा निवारण कोषको अनुगमन गर्ने वा गराउने,

- (घ) गाउपालिका भित्र घटेका लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी घटनाको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,
- (ङ) सीपमूलक तालिमप्राप्त पीडितलाई स्वरोजगारको लागि व्यवसाय स्थापना गर्न अनुदानको रकम प्रदान गर्ने सम्बन्धमा मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,
- (च) लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थासँग समन्वय गर्ने,
- (छ) कोष वृद्धिको लागि श्रोतको खोजी गर्ने
- (छ१) पिडितको तत्काल उद्धार, राहत र पुनर्स्थापनाको लागि राहत, आर्थिक सहयोग तथा अन्य सामग्री उपलब्ध गराउने
- (ज) लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने ।

९. सञ्चालक समितिको बैठक र निर्णय : (१) सञ्चालक समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।
- (२) सञ्चालक समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) सञ्चालक समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा २४ घण्टा अगावै सञ्चालक समितिको सदस्य-सचिवले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची सहितको सूचना सबै सदस्यहरूलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) सञ्चालक समितिको कूल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा सो समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) सञ्चालक समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिको अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा सञ्चालक समितिका उपस्थित सदस्यहरूले आफूमध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।
- (६) सञ्चालक समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णयक मत दिनेछ ।
- (७) सञ्चालक समितिले बैठकमा आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारको कुनै कर्मचारी, पदाधिकारी वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (८) सञ्चालक समितिको निर्णय सो समितिको **सदस्य-सचिवले** प्रमाणित गरि राख्नेछ ।
- (९) सञ्चालक समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. स्थानीय लैंगिक हिंसा निवारण कोषमा रकम उपलब्ध गराउने

- (१) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनको लागि सञ्चालक समितिले कोषबाट स्थानीय लैंगिक हिंसा निवारण कोषमा आवश्यकता अनुसार अनुदान रकम निकासा दिनेछ ।

११. स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको गठन : (१) पीडितलाई तत्काल उद्धार, राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने काम समेतको लागि यस गाउपालिकामा एक स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समिति रहनेछ ।

(२) स्थानीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) अध्यक्ष, गाउपालिका,	संयोजक
(ख) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य
(ख) उपाध्यक्ष, गाउपालिका	सदस्य
(ग) प्रत्येक वडाका वडाअध्यक्षहरु	सदस्य
(घ) स्थानीय प्रहरी प्रमुख	सदस्य

(ङ) स्वास्थ्य शाखा संयोजक	सदस्य
(च) शिक्षा शाखा प्रमुख	सदस्य
(छ) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	सदस्य
(ज) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत गैर सरकारी संस्थाहरु मध्येवाट उद्धार तथा राहत समितिले तोकेको संस्थाको प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
(३) उपनियम (२) को खण्ड (ज) बमोजिमको सदस्यको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ ।	
(४) उद्धार तथा राहत समितिको सचिवालय गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सदस्य सचिव रहनेछ ।	
(५) उद्धार तथा राहत समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।	
१२. उद्धार तथा राहत समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : राहत समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-	
(क) पीडितलाई तत्काल उद्धार, राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,	
(ग) राहत तथा आर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए वा नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने, छ	
(घ) गाउपालिकामा लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ, संस्था तथा निकायहरु बीच समन्वय गर्ने,	
(ङ) लैंगिक हिंसा हुन नदिनको लागि गाउपालिकामा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	

१३. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आधार : (१) यस नियमावली बमोजिम पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदा देहायको आधारमा देहायको रकममा नबढने गरी उपलब्ध गराईनेछ :-	
(क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्चवापत प्रतिदिन तीन सय रुपैयाँ र बास बस्तु पर्ने भए सो वापत छुटै रकम दिनु पर्ने भएमा प्रतिदिन पाँच सय रुपैयाँको दरले बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,	
(ख) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नु पर्ने भएमा अस्पताल आँउदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रति दिन तीन सय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई वाहिर बस्तु परेमा बढीमा पाँच दिनको बास खर्च वापत प्रतिदिन पाँच सय पचास रुपैयाँ र उपचार खर्च समेत गरी बढीमा छ हजार रुपैयामा नबढने गरी लागेको यथार्थ खर्च, पिडितसँग आश्रित बालबच्चा भए बालबालिकाका लागि पनि सोही दरमा खाना खर्च उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।	
(ग) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि पाँच हजार रुपैयाँमा नबढने गरी लागेको यथार्थ खर्च,	
(घ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि वीउ पूँजीको रूपमा वस्तुगत तथा नगद अनुदान समेत गरी बढीमा तीस हजार रुपैया,	
(ङ) पुनर्स्थापनाको लागि बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,	
(च) सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति हेरी बढीमा दश हजार रुपैयाँ ।	

(२) उपनियम (१) बमोजिमको रकम अपर्याप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहित कुनै पीडितले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएमा राहत समितिले त्यस्तो पीडितलाई दुई हजार रुपैयाँमा नवद्वने गरी मनासिव रकम थप गरी दिन सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि नेपाल वाहिर रहे बसेको पीडितलाई सञ्चालक समितिले तोके बमोजिमको राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

१४. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने : (१) यस नियमावली बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नु पर्ने देखिएमा राहत समितिले नियम १३ को अधीनमा रही पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

१४क. तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सक्ने : (१) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि जलाईएको, एसिड प्रयोग गरी वा छक्कीई वा त्यस्तो पदार्थले पोलेको लगायतका गम्भीर प्रकृतिका घटनाका पिडितलाई उदार, औषधी उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत लगायतको प्रयोजनको लागि तत्काल आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भीर मानवीय क्षती हुने देखिएमा र सञ्चालक समितिको तत्काल वैठक वस्ने अवस्था नरहेमा सञ्चालक समितिको अध्यक्षले आवश्यकता र औचित्यका आधारमा मनासिव रकम कोषबाट पिडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवस्था परी सञ्चालक समितिको अध्यक्षबाट पीडितलाई रकम उपलब्ध गराईए पछि वस्ने सञ्चालक समितिको वैठकबाट सो विषयको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

१५. थप रकम निकासा माग गर्न सक्ने : (१) सञ्चालक समितिबाट कार्यालयको नाममा निकासा भएको रकम अपर्याप्त भएमा कार्यालयले सो को कारण खुलाई सञ्चालक समितिसँग थप रकम माग गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम थप रकम माग भई आएमा सञ्चालक समितिले कार्यालयको आवश्यकता र औचित्यता हेरी कोषबाट थप रकम निकासा दिन सक्नेछ ।

१६. छुट्टै खाता खोल्नु पर्ने : (१) स्थानीय तहले नियम १० बमोजिम प्राप्त भएको रकम स्थानीय लैंगिक हिंसा कोषको नाममा कुनै बाणिज्य वैंकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको खाताको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र लेखामा काम गर्ने मुख्य कर्मचारीको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१७. कोषको लेखा र लेखा परिक्षण : (१) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राखिनेछ ।

(२) कोषको लेखापरीक्षण महालेखा परिक्षकबाट हुनेछ ।

१८. आवर्ति (रिभल्मीड) कोष : यो कोष आवर्ति (रिभल्मीड) कोषको रूपमा रहनेछ ।

१९. प्रतिवेदन पेश गर्ने : (१) स्थानीय तत्काल उदार तथा राहत समितिले प्रत्येक वर्ष सो समितिबाट भए गरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन सञ्चालक समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) सञ्चालक समितिले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र सो समितिबाट अघिल्लो आर्थिक वर्ष भरिमा भए गरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन **मन्त्रालय** समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) **मन्त्रालयले** उपनियम (२) बमोजिमको प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्न सक्नेछ ।

२०. बैठक भत्ता: सञ्चालक समिति वा राहत समितिका अध्यक्ष वा सदस्यले सो समितिको बैठकमा भाग लिए वापत **अर्थ मन्त्रालयले** तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता वापत पाउनेछन् ।

२१. निर्देशन दिन सक्ते : (१) मन्त्रालयले सञ्चालक समितिको काम कारबाहीको सम्बन्धमा सो समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्तेछ । ठ

(२) उपनियम (१) बमोजिम दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु सञ्चालक समितिको कर्तव्य हुनेछ ।